

Vintertriticalesorter

af Jesper Hansen

Efter 2010, hvor hovedparten af den økologisk dyrkede vintertriticale gik mere eller mindre til pga. gulrust, har arealet med vintertriticale siden ligget på et meget lavt niveau. I 2012 steg arealet dog lidt igen, efter man havde fundet nogle mindre modtagelige sorter - troede man. De blev dog ret hårdt angrebet af rust i det tidlige forår, og en del arealer blev derfor sået om. Det viste sig dog, at det ikke gik helt så galt som man frygtede. Min vurdering er, at angrebene højest kostede 10-20 % i tabt udbytte.

På grund af disse erfaringer er der næsten ingen interesse for vintertriticale mere. Det er egentlig lidt synd, da det er en afgrøde der passer fortrinligt i et økologisk sædskifte, hvor man ikke kan dyrke vinterhvede og/eller ikke ønsker at dyrke vinterrug. Vi håber derfor på, at forædlerne kan finde nogle triticalesorter med en stærk og stabil resistens overfor gulrust.

Som led i dette skal sorterne afprøves. I 2012 og 2013 er der afprøvet to sorter i økologisk dyrkning. Det er hhv. Ragtac og Trilobit. Ragtac er en velkendt sort, som for alvor kom i dyrkning til høsten 2011. I "ruståret" 2010 var arealet med Ragtac relativt lille, da den stadig var i opformering. Den klarede sig som den bedste af de sorter, der var i dyrkning på det tidspunkt. I 2011 og 2012 har den vist modtagelighed på et relativt lavt niveau. Trilobit er en relativ ny sort og viste i 2012 lavere modtagelighed for gulrust end Ragtac (se tabel 1). Der er ikke observeret angreb af gulrust i forsøgene i år.

Udbyttet i de to vintertriticalesorter har i år ligget på et højt til meget højt niveau. Det

Tabel 2. Vintertriticale sortsforsøg 2012 og 2013. Kilde: SortInfo.dk

Sort	Udbytte, hkg/ha	
	2012	2013
Ragtac	46,1	61,0
Trilobit	50,4	56,4

højeste udbytte er høstet i forsøget ved Fuglebjerg, hvor forfrugten var kløver og gødet med kvægdysstrøelse svarende til ca. 100 kg total-N/ha. Hele 73 hkg/ha blev resultatet i Ragtac. Trilobit gav i samme forsøg ca. 68 hkg/ha. Det laveste udbytte blev registreret i Sønderjylland i en mark med vårhvede som forfrugt og gødet med 35 t svinegylle pr. ha den 19. april. Her blev udbyttet "kun" 46,8 hkg/ha i Ragtac og 49,5 hkg/ha i Trilobit, hvilket de fleste ville være fuldt utilfredse med at høste.

Når man ser resultater som disse, burde der jo ikke herske nogen tvivl om, at vintertriticale skal med i markplanen igen. Især udbytterne i 2012, hvor der, som det fremgår af tabel 1, var et relativt kraftigt angreb af gulrust - især i det tidlige forår. Som det ses i tabel 2 blev der alligevel høstet acceptable udbytter. Det var da også vores opfattelse, at det ikke gik så galt ude hos avlerne, der havde vovet at så vintertriticale.

Om vi i de to omtalte sorter har noget, der har en bredere resistens, kan vi desværre ikke sige. Derfor kan vi på baggrund af ovenstående heller ikke gå ud og anbefale såning af vintertriticale fra en kant af. Desværre.

Tabel 1. Vintertriticale sortsforsøg baseret på fire forsøg i 2013. Kilde: SortInfo.dk

Sort	HI-vægt	Råprot.	Gulrust, % dækning ¹		Udbytte	
	kg/hl	%	Blad	Aks	Relativ	hkg/ha
Ragtac	69,5	10,0	2,4	21	100	61,0
Trilobit	74,1	10,1	1,6	2,3	92	56,4

¹ Konventionelle observations-parceller 2012